

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев 21874/2023
16.05.2024. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Бранислава Босиљковића, председника већа, Бранке Дражић и Драгане Бољевић, чланова већа, у парници тужиље АА из ..., чији је пуномоћник Видосава Видић Манастирац адвокат из ..., против тужених Републике Србије - Основни суд у Руми, коју заступа Државно правобранилаштво - Одељење у Новом Саду и Општине Пећинци коју заступа Општинско правобранилаштво, ради накнаде штете, одлучујући о ревизији тужиље изјављеној против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж 3167/22 од 18.01.2023. године, у седници већа одржаној дана 16.05.2024. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија тужиље изјављена против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж 3167/22 од 18.01.2023. године.

Образложење

Пресудом Апелационог суда у Новом Саду Гж 3167/22 од 18.01.2023. године, ставом првим изреке, усвојене су жалбе тужених и преиначена пресуда Основног суда у Руми П 155/17 од 11.02.2022. године, исправљена решењем тог суда П 155/17 од 18.11.2022. године, тако што је одбијен тужбени захтев којим је тражено да се тужени обавезу да солидарно, на име накнаде материјалне штете због бесправно порушеног објекта, исплате тужиљи износ од 2.983.725,50 динара са законском затезном каматом од 09.05.2013. године и да јој солидарно накнаде трошкове парничног поступка у укупном износу од 503.312,00 динара са законском затезном каматом од дана извршности пресуде до исплате, и тужиља обавезана да туженој Републици Србији на име трошкова првостепеног поступка исплати износ од 49.500,00 динара, а туженој Општини Пећинци на име трошкова првостепеног поступка износ од 244.500,00 динара, све у року од 15 дана. Ставом другим изреке, обавезана је тужиља да на име трошкова жалбеног поступка исплати туженој Републици Србији износ од 33.000,00 динара, а ставом четвртим изреке да на име трошкова жалбеног поступка исплати туженој Општини Пећинци износ од 33.000,00 динара све у року од 15 дана.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену тужиља је благовремено изјавила ревизију због битних повреда одредаба парничног поступка, погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања и погрешне примене материјалног права.

Одлучујући о изјављеној ревизији у складу са чланом 403. став 2. тачка 2. и чланом 408. ЗПП, Врховни суд је нашао да тужилина ревизија није основана.

У спроведеном поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности. Битне повреде одредаба парничног поступка из тачака 7. и 12. става 2. наведеног члана, за које тужила тврди да су учињене у другостепеном поступку, нису законски разлог за ревизију (члан 407. став 1. тачка 2. ЗПП). Нису основани наводи ревидента о битним повредама одредаба парничног поступка из члана 374. став 1. ЗПП, учињеним у другостепеном поступку. Другостепени суд је о жалбама тужених одлучивао у складу са чланом 386. став 3. ЗПП, пазећи по службеној дужности на правилну примену материјалног права релевантног за одговорност жалилаца за накнаду штете, примењеног на чињенично стање које је нижестепени суд утврдио на основу чланова 7. и 8. тог закона, а другостепени суд прихватио као правилно и потпуно утврђено.

Према утврђеном чињеничном стању, решењем Општинског суда у Руми И 115/05 од 25.03.2009. године, донетим у извршном поступку вођеном против тужиле и њеног сада покојног супруга, досуђене су ББ као најповољнијем понуђачу непокретности уписане у зк ул. .. КО Пећинци - парцела .., воћњак у површини од Зара 89м² и парцела .., стамбена зграда и двориште у површини од 4ара. На основу тог решења и решења о предаји И 115/05 од 25.03.2009. године, ББ је против тужиле и њеног сада покојног супруга поднео предлог за извршење ради предаје означених непокретности. О његовом предлогу одлучено је решењем о извршењу И 108/09 од 14.07.2009. године допуњеног решењем И 108/09 од 21.07.2009. године. Извршни дужници - тужила и њен сада покојни супруг, добровољно су се иселили из стамбене зграде, али не и из пословног објекта на парцели .. КО Пећинци, због чега је извршни поверилац ББ тражио наставак извршења ради њиховог иселења и из тог објекта. Тражено извршење спроведено је 10.11.2009. године, тако што су извршни дужници иселењени са свим лицима и стварима из стамбено-пословног објекта, али кључеви од тог објекта нису предати извршном повериоцу већ су стављени у депозит извршног суда, а улазна врата су запечаћена. Решењем извршног суда Ипв И 213/13 од 21.09.2016. године, донетог по захтеву извршних дужника, утврђено је да су доношењем закључка од 04.11.2009. године и иселењем извршних дужника 10.11.2009. године учињене неправилности у спровођењу извршења по решењу о извршењу И 108/09 од 14.07.2009. године, које више није могуће отклонити јер је објекат из којег су извршни дужници иселењени срушен. Решењем грађевинског инспектора тужене Општине од 27.08.2012. године наложено је тужили да у року од 15 дана уклони све изведене радове на изградњи помоћног објекта на парцели .. КО Пећинци и одређено да ће се извршење, уколико тужила не поступи по том налогу, спровести принудно преко трећег лица о њеном трошку. То решење поништио је другостепени управни орган, одлучујући о тужилиној жалби, решењем од 05.07.2013. године. Објекат је током 2013. године срушио ББ.

На основу тако утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је применом чланова 154. и 172. Закона о облигационим односима одлучио да усвоји тужбени захтев. По становишту тог суда, између радњи органа тужених и штете која је тужили нанета рушењем њеног објекта постоји узрочно-последична веза, јер је проузрокована

незаконитим радом - тужила је исељена из тог објекта, иако он није био предмет извршења у извршном поступку и срушен је пре него што је општински орган управе о томе донео коначну одлуку.

По становишту другостепеног суда, иако су у поступку спровођења извршења учињене неправилности и поништено решење органа управе тужене општине о рушењу објекта, органи тужених својим радњама нису тужили проузроковали штету. Спроведеним извршењем тужила је исељена из објекта, али он није предат у државину извршном повериоцу ББ, а рушење објекта нису извршили органи тужене општине већ је то учинио ББ. Зато, по становишту другостепеног суда, нема директне узрочно-последичне везе између радњи тужених и штете коју тужила потражује, због чега тужени у овом спору нису пасивно легитимисани.

Изложено правно становиште о непостојању узрочно-последичне везе између радњи органа тужених и настале штете прихвата и ревизијски суд, због чега наводе ревидента о погрешној примени материјалног права сматра неоснованим.

Да би неко био одговоран за штету, између његове радње и штете треба да постоји однос узрока и последице - штета треба да буде резултат понашања лица коме се она приписује. И Закон о облигационим односима обавезује на накнаду само онога ко „проузрокује“ штету (члан 154. став 1). Питање узрочне везе решава се у сваком конкретном случају.

Тужила у ревизији тврди да су радње органа тужених у крајњем исходу довели до рушења њеног објекта и настанка штете, јер је њеним исељењем објекат остављен без надзора и заштите а решење органа тужене општине о рушењу, лице које је објекат срушило, схватило је као позив и одобрење за предузимање те радње. Ревидент на тај начин у овом случају изражава став да узроком треба сматрати сваку од више чињеница чији је стицај дао одређену укупну штету. Овај став је у трајној доктрини карактеристичан за тзв. теорију услова или теорију еквивалентности, која појам узрока схвата веома широко, готово без икаквих ограничења, због чега се у грађанском праву коригује теоријом адекватне узрочности. По тој теорији прихваћеној у домаћој доктрини и судској пракси, узрок штете је само онај догађај чијем редовном дејству одговара конкретна штета, односно који је по својој природи адекватан тој штети.

У овом случају, узрок штете је радња ББ предузета ради рушења објекта. Радње извршног суда, као органа тужене Републике Србије, нису адекватан узрок спорне штете. Предузетим радњама у поступку спровођења извршења тужила је исељена из објекта, али објекат није предат у посед извршном повериоцу ББ, због чега учињеним неправилностима у извршном поступку није омогућено вршиоцу штетне радње њено предузимање. Ни радње органа тужене општине нису адекватан узрок штете, јер органи тужене нису вршили рушење тужилиног објекта а не могу одговорати зато што је извршилац штетне радње то решење схватио као „позив“ или „одобрење“ за рушење.

Из наведених разлога, на основу члана 414. став 1. ЗПП, одлучено је као у изреци.

Председник већа - судија

Бранислав Босиљковић, с.р.

За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић